

Renewable Energy Policy Action Paving
the Way towards 2020

Zaključni dokument REPAP 2020 delavnice v organizaciji Zveze društev malih hidroelektrarn

1. Povzetek delavnice REPAP 2020

Delavnica REPAP 2020 je potrdila nekaj glavnih in že znanih dejstev energetskih in s tem povezanih gospodarsko-političnih razmer v Sloveniji. Energetska stroka je razdeljena na stare, konvencionalne in okolju škodljive energente ter sodobne, ekološko bolj sprejemljive vire energije. Njihovo prepričanje v lastno, edino pravo pot razvoja gospodarske veje je tako izrazito, da otežuje kakršnokoli resno iskanje skupne, za Slovenijo najprimernejše poti. Razlikujejo se tudi ocene sedanje in prihodnje energetske politike ter učinkovitost in uspešnost vlade pri njenem izvajanju.

Odzivi sodelujočih na predstavljeni dokument »Načrt za proizvodnjo energije iz OVE za Slovenijo« so bili mešani. Medtem, ko so se nekateri strinjali z njegovo vsebino, tako glede trenutnega stanja kot tudi z razvojem in cilji v prihodnosti, so drugi izražali skepticizem nad zastavljenim in s strani vlade potrjenim deležem 25% obnovljivih virov v končni bruto porabi energije. Tretji so izražali dvom v točnost izhodiščnih podatkov, na osnovi katerih temelji dokument ter dvom v ustrezno oceno potenciala in razmerja med posameznimi obnovljivimi viri energije (OVE).

Kljub vsem različnim stališčem in mnenjem so vsi sodelujoči izrazili potrebo po spremembi odnosa in ravnanja z energijo, tako v smeri večje rabe obnovljivih virov kot tudi povečanja učinkovite rabe energije. Strinjali so se s potrebnimi spremembami na področju zakonodaje, ki mora bolj kot do sedaj izboljšati podporno okolje za investicije v projekte OVE, jo narediti prijaznejšo do investitorja in odpraviti administrativne ovire. Izvajanje že veljavne zakonodaje je prepočasno ali ga sploh ni, zato so se prisotni zavzeli za nadgraditev sistema, ki bo zagotavljal učinkovitost in doslednost. Prisotni so se strinjali tudi s potrebo po boljšem obvladovanju informacij, kar zajema tako urejenost in usklajenost kot tudi dostopnost do uradnih in neuradnih podatkov. Potrebno je narediti več tudi na področju vzgoje in izobraževanja, kjer se morajo aktivnosti pričeti že zelo zgodaj, v vrtcih in šolah, izvajanje mora biti premišljeno in strokovno, podprto z zgledi.

Izražena je bila potreba po boljšem povezovanju z ostalimi razvitejšimi sosednjimi in skandinavskimi državami na področju OVE. Povečati in poglobiti je potrebno sodelovanje na skupnih projektih, se učiti, skrbeti za prenos preverjenih in učinkovitih tehnologij ter primerov dobre prakse.

Da je cilj v Sloveniji doseči 25% OVE v končni bruto porabi energije do leta 2020, ki ga je potrdila slovenska vlada, ambiciozen, so se strinjali vsi sodelujoči. Večina njih je razmišljala tudi o potrebi po višjih vrednostih ali predčasni uresničitvi tega cilja in le redki so bili tisti, ki so bili mnenja, da je naloga neuresničljiva.

Žal na delavnici ni bilo predstavnikov transportnega sektorja, zaradi česar zaključne ocene dokumenta REPAP 2020 s tega področja ni mogoče podati.

2. Ukrepi za izpolnitev ciljev

V dokumentu »Načrt za proizvodnjo energije iz OVE za Slovenijo«, ki je predstavljal glavno gradivo delavnice, je bilo navedenih tudi nekaj vprašanj, na katera naj bi v okviru diskusije poizkušali poiskati ustrezne odgovore in ki naj bi služili za lažje definiranje ukrepov za izpolnitev zadanih ciljev.

V nadaljevanju so povzeti odgovori udeležencev, ki so podali komentarje na zastavljena vprašanja:

Ukrepi na področju administrativnih postopkov, predpisov in zakonov:

- Ali naj bi se v postopku za izdajo dovoljenj upoštevale posebnosti različnih tehnologij za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov? Če naj bi se, kako?

Posebnosti različnih tehnologij se ne bi smele upoštevati v postopku za izdajo dovoljenj, ker vsaka stavba temelji na drugačnem energetskega konceptu. Potrebno je le zagotoviti, da se v vsaki stavbi dosledno upoštevajo zakonska določila glede oskrbe z energijo proizvedeno iz obnovljivih virov.

- Ali naj bi potencial energije iz obnovljivih virov upoštevali pri prostorskem načrtovanju?

Prostorsko načrtovanje mora upoštevati tudi potencialne energije pridobljene iz obnovljivih virov. Pri tem so pomembni ustrezna prostorska mikro in makro klasifikacija potencialov, sistem spodbud in podpor preferenčnim potencialom na lokalnem ter regionalnem območju ter zakonodaja, ki bo omogočala ustrezno izvajanje in nadzor.

- Ali naj bi bili roki za obdelavo vlog vnaprej določeni in objavljeni?

Roke za obdelavo je potrebno določiti vnaprej in jih javno objaviti. Poleg tega bi bila dobrodošla tudi možnost elektronskega sledenja trenutnega stanja vloge.

- Koliko stopenj naj bi bilo potrebnih za pridobitev končnega dovoljenja? Ali naj bi za usklajevanje vseh stopenj postopka organizirali urad, kjer se lahko vse uredi na enem mestu?

Vse postopke je potrebno v najvišji možni meri poenostaviti v smislu "vse na enem mestu", kar pomeni da je potrebna tako skupna informacijska točka kot tudi organ in lokacija na kateri bi bilo možno urediti vse potrebno v zvezi s pridobitvijo dovoljenj, soglasji in oddajo vlog.

Ukrepi v zvezi z zgradbami:

- Kakšne ukrepe naj bi vključili v gradbene zakone, da bi zagotovili, da se bo delež energije iz obnovljivih virov v gradbenem sektorju povečal?

Če zakon predpisuje obvezni delež OVE za ogrevanje in hlajenje, potem dodatni ukrepi niso potrebni. V tem primeru je potrebno izvajati strog nadzor nad spoštovanjem zakona.

- Kako naj bi se oblikovala obveznost o minimalnih ravneh energije iz obnovljivih virov v novih in nedavno prenovljenih zgradbah, da bi na najboljši možen način zagotovili vključitev energije iz obnovljivih virov v zgradbe? Na kakšni ravni naj bi jo določili?

Obveznosti o minimalnih ravneh energije iz OVE v novih in prenovljenih zgradbah morajo biti zakonsko določene. Za določitev ustrezne ravni je potrebno slediti dobri praksi, ki jih imajo države, kjer so omenjene obveznosti že uveljavljene ter upoštevati cilje zastavljene v nacionalnem akcijskem načrtu za OVE. V Sloveniji je raven energije iz OVE določena v Pravilniku o učinkovitosti rabi energije v stavbah, ki se zaradi zamika datuma pričetka izvajanja še ne izvaja. To kaže na dejstvo, da za uresničevanje zastavljene strategije ni dovolj le sprejetje ustreznega pravnega akta ampak tudi vzpostavitev celostnega podpornega okolja z realnim in uporabnim sistemom delovanja.

Ukrepi v zvezi z informiranjem:

- Kako bi se morale določene informacije usmeriti na različne skupine, kot so na primer končni porabniki, gradbeniki, upravniki nepremičnin, nepremičninski posredniki, inštalaterji, arhitekti, kmetje, dobavitelji opreme za uporabo energije iz obnovljivih virov, javno upravo?

Informiranje mora imeti promocijsko in izobraževalno noto. Za njihovo izvajanje so pristojne tiste vladne institucije, ki so odgovorne za posamezno področje. Primer:

- *Strokovne delavnice z ogledi vzorčnih projektov (za arhitekta, inštalaterje, dobavitelje opreme ipd.),*
 - *Skupna informacijska točka (za končne porabnike, upravnike, kmete ipd.).*
- Kako naj bi se zagotavljale smernice za projektante in arhitekta, ki naj bi jim pri načrtovanju, gradnji in prenovi industrijskih ali stanovanjskih območij pomagale upoštevati optimalno kombinacijo energije iz obnovljivih virov, visoko učinkovitih tehnologij in lokalnega sistema ogrevanja in hlajenja?

Za zagotavljanje smernic je potrebna prenova izobraževalnega programa na vseh omenjenih področjih ter ustrezna zakonska podlaga.

Prednosten/zagotovljen dostop do omrežja:

- Kako naj bi zagotovili, da bodo sistemski operaterji distribucijskega in prenosnega omrežja pri odjemu od obratov za proizvodnjo električne energije dajali prednost obratom, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov?

Prednost proizvajalcem električne energije iz OVE je potrebno zagotoviti z ustreznimi zakoni, direktivami in cenovno politiko.

Ukrepi na področju razvoja elektroenergetske infrastrukture:

- Ali naj bi se za nove obrate, ki bi proizvajali električno energijo iz obnovljivih virov, zagotovile prednostne pravice priklopa ali rezervirane zmogljivosti za priklop?

Poleg ustrezne zakonodaje, ki zagotavlja prednostno pravico priklopa za nove proizvodne obrate električne energije iz OVE je za investitorje pomembna tudi rezervacija zmogljivosti, ki je močno odvisna od elektroenergetske infrastrukture. Njena strategija in delovanje morata biti usklajena s strategijo razvoja OVE in njenim energetske potencialom. Pri investicijskem načrtovanju elektroenergetske infrastrukture je potrebno upoštevati tudi spodbuden in pravičen model financiranja, ki celotno breme investicije povezane z priklopom in rezervacijo ne prelaga na investitorja v proizvodni obrat električne energije iz OVE.

V sodelovanju z:

REPAP
2020

Renewable Energy Policy Action Paving
the Way towards 2020

Intelligent Energy Europe

Zveza društev MHE Slovenije

Organizator delavnice: Slovenian Small Hydropower Association